

ÚHEL POHLEDU

Dobře, mějme se rádi. Ale co dál?

Na solidaritě s lidmi v nouzi se shodneme. Potřebujeme ale konkrétní návrhy, s nimiž mohou politici pracovat

PAVEL NOVÁČEK
vedoucí katedry
rozvojových studií
Univerzity Palackého

Po návratu ze zahraničního pobytu jsem si přečetl výzvu Vědci proti strachu a lhostejnosti. Nejpřipomíná se k ní nikoliv proto, že bych si ní nesouhlasil, ale proto, že se s ní vlastně nedá nesouhlasit. Výzva je natolik obecná a všeobjímající, že dle mého názoru nic neřeší a k ničemu neinspiruje. Celá by se dala shrnout do slova „budme tolerantní a mějme se rádi“. Dopouští se tak podobného omylu jako před třemi desítkami let první definice udržitelného rozvoje OSN, která uváděla, že „všichni lidé mají právo na uspokojení svých potřeb“. Na to, jak definovat oprávněné lidské potřeby, natož jak jich dosáhnout však dodnes nemáme odpověď.

Signatáři výzvy apelují na politiky, aby jednali jako odvážní státníci. K tomu však potřebují práve dovedené komunity solidní podklady a náležité řešení. Pokud řešení neznáme, pak se alespoň pokusme o formulaci netriviálních otázek, které by měly být diskutovány a poté přetaveny do formulace alternativních přístupů. Ty následně naši volení zástupci mohou či nemusejí využít.

Státník se pak pozná podle toho, že na rozdíl od politika má odvahu rozhodovat se podle svého vědomí a svědomí pro nejlepší možné řešení, i když by šlo proti veřejnému mínění a stálo jej v dalších volbách mandát. Když americký prezident Harry S. Truman prosazoval po druhé světové válce Marshallův plán pro Evropu, americká veřejnost byla proti a jeho poradci jej od tohoto kroku zrazovali. Trumanova odpověď byla, viděno očima dnešní politiky, jak z jiného světa: „Rád bych věděl, kam by došel Mojžíš, kdyby měl zkoumat názory Židů v Egyptě. Co by hlásal Ježíš, kdyby se měl řídit průzkumem veřejného mínění v izraelské zemi? (...) Na průzkumech nezáleží. Záleží na pravdě a nepravdě, na vůdcích, kteří silou ducha, čestnosti a vírou ve spravedlnost formují epochy v dějinách světa.“

Nová epocha?

Současná (nejen) imigrační krize možná právě spouští novou epochu v dějinách světa, i když to zatím nevíme a nevnímáme. Dovolím si proto místo spolupráce na výzvě vědců formulovat jako příspěvek do diskuse pět podnětů:

1. Známe alespoň řádově, jaký počet imigrantů je Evropa schopna

Pomozme jim v nich doma. Pavel Nováček připouští, že tzv. rozvojová pomoc zatím nebyla dostatečně účinná. To však neznamená, že máme na tento přístup rezignovat. Na snímku z tohoto pondělí čekají syrští uprchlíci na příležitost překročit řecko-makedonskou hranici. FOTO ČTK/AP

v průběhu jedné či dvou generací vstřebat, aniž by ztratila vlastní identitu? Jenom v Německu letos přibude 800 tisíc uprchlíků (čtyřikrát více než vloni) a tlak bude dlouhodobě narůstat. S velmi vysokou pravděpodobností totiž ve světě poroste počet zhroucených států a vnitrostátních konfliktů.

2. Kromě uprchlíků před vojenskými konflikty, politickým a náboženským pronásledováním bude mohutně narůstat počet environmentálních migrantů (v důsledku klimatických změn, sucha, degradace půdy, šíření pouští atd.). Pokud vím, kategorie „environmentální uprchlíci“ zatím v mezinárodním právu neexistuje, reálně jsou však těchto lidí dnes již miliony.

3. Proč se nám nedaří najít způsob, jak lidem pomoci v nich doma, v jejich prostředí? Je pravda, že tzv. rozvojová pomoc zatím nebyla ani dostatečná, ani dostatečně účinná. To však neznamená, že máme na tento přístup rezignovat. Kromě válečných a environmentálních uprchlíků totiž hlavní migrační „tsunami“ budou tvořit uprchlíci před chudobou, a těch je nejméně miliarda (počet lidí, kteří žijí za méně než 1,25 dolaru na den, tedy v absolutní chudobě).

4. Jsme připraveni, že počet lidí,

Známe alespoň řádově,

jaký počet imigrantů je

Evropa schopna

v průběhu jedné či dvou

generací vstřebat, aniž by

ztratila vlastní identitu?

”

kteří se do Evropy dostanou, v budoucnu naroste „automaticky“ alespoň pětinásobně? Dnešní cesta stojí uprchlíka přibližně osm až 10 tisíc dolarů a skládá se na něj celá široká rodina. 80 procent těchto případů tvoří mladí muži, kteří se pak budou dožadovat práva dostat zbytek rodiny k sobě.

5. Naprostou většinu migrantů tvoří muslimové a nenalhávejme si v rámci politické korektnosti, že to s sebou nese vážná bezpečnostní rizika a výzvy, kterým neumíme efektivně čelit. Souhlasím, že většina muslimů je mírumilovných, ale i kdyby jen jedno promile z nich byli džihádís-

DISKUSE

Maturity jako počasí. Každý rok je jiná

mistrů a změnila se také podoba maturit. Kdo si ještě vzpomene na to, že v roce 2011 ústní zkoušky předcházely písemným? Studenti měli možnost vybrat si ze dvou volitelných úrovní testů. Pamatujete na logistické manévry, které doprovázely jejich přípravu? Přes všechny počáteční nejistotu a tápání to byl krok správným směrem. O té doby sice jdeme ve slépejích jednotné zkoušky, ale ta je každý rok jiná.

Stížnosti na nejednotné hodnocení slohu externími hodnotiteli v roce 2012 si vynutily návrat k hodnocení místními pedagogy. Matematické vody rozví-

ANNA PUTNOVÁ
poslančně TOP 09

Září je přesně ta doba, kdy budou neúspěšně maturanti opakovat zkoušky. A taky dobrý čas si říct, jak se naše maturity mění. Taky máte pocit, že úplně stejně jako poča-

sí? Když se v roce 2004 uzákonila jed-

Reputaci našeho školství i budoucím maturantům by prospěly především stabilita a předvídatelnost zkoušky

”

Přestože se na jednotnou maturitní zkoušku celý systém regionálního školství připravuje více než 11 let, vypadá to, že se učíme systémem pokus-omyl. Je jednotná maturita z roku 2011 lepší než ta z roku 2015? Nebo naopak? Je stejná, i když jiná? Z právního pohledu má jistě stejnou váhu. Pohled rodičů i studentů, především těch, které maturita čeká, je ale mnohem rozpačtější. S obavou hledí na budoucí školní rok a obávají se nepříjemných překvapení. Navíc v neúspěšných maturantech roste pocit nespravedlnosti a křivdy.

„Kdybych maturoval loni...“ říkají

DOPISY REDAKCI

Jen na převýchovu se spoléhat nelze

Ad LN 22. 8.:

Poslední slovo – Lék nanc

Soud by měl každému měřit stejně bez ohledu na to, zda se jedná o bezejmenného obžalovaného, či mediálně známou kauzu. Soudce, který se při svém rozhodování nechá ovlivnit veřejností či médií a udělí tzv. exemplární trest, je špatným soudcem.

A už vůbec bych se neodvážil hodnotit rozsudky, když o celé věci ve srovnání se soudci nevím téměř nic. Iracionální hlas ulice, který velí každého zavřít, až zčerná, je nebezpečný. U jistých typů recidivistů to už ostatně ani moc nejde.

Při vši tragičnosti, chování policisty, který se nechá přejít agresivním řidičem, o kterém předem ví, co od něj může očekávat, je neprofesionální.

Jsem obecně velmi skeptický k výchovným účinkům tvrdé repressy. Možná někdy ochrání veřejnost před konkrétním odsouzeným, ale jako odstrašující příklad pro ostatní neslouží téměř vůbec. Právě naopak, u prvotrestaných či menších provinění by byl podmiňován či alternativní trest často mnohem účinnější než pobyt ve vězení, který produkuje recidivisty ve velkém.

Stejně je to s nekáznými řidiči na zmiňovaných železničních přejezdech. Životy lidí jsou příliš cenné na to, aby se bylo možné spolehnout na převýchovu řidičů. Správce dopravní cesty je povinen přijmout taková opatření, aby zabránil podobným nehodám, i když na nich nenese vinu. Zabezpečení musí být takřka jako „blbovzdorné“ i „gaunrovzdorné“.

Technicky je vše vyřešeno. Jedná se o trvalý elektronický monitoring kolejí, který automaticky zastaví vlak, jestliže se v brzdné vzdálenosti před ním objeví na kolejích jakákoli překážka. A nechrání vlaky jen proti dopravním nehodám, ale třeba i proti nárazům do vyvrácených a padlých stromů na trati.

Elektronika je dnes relativně levná a tak záleží především na vůli těch, kteří za bezpečnost železniční dopravní cesty odpovídají, jak rychle se opatření realizují. Včera však již bylo pozdě.

Jan Bejlek, publicista

Dopisy jsou redakčně kráceny.

Své příspěvky posílejte do rubriky Názory na adresu LN, Karla Engliš 519/11, 150 00 Praha 5 – Smíchov nebo e-mailem na adresu dopisy@lidovky.cz.

Názory v této rubrice nemusejí vyjadřovat stanovisko redakce.